

ΟΥΤΟΠΙΑ

Διμηνιαία Έκδοση Θεωρίας και Πολιτισμού, Μανρωμιχάλη 52, 106 80 Αθήνα
Τηλ.: 210 36.07.742, Φαξ: 210 38.36.658, www.u-topia.gr

ΥΤΟΡΙΑ

A Bimonthly Review of Theory and Culture, Editor: E.I. Bitsakis

52 Mavromichali Str, 106 80 Athens, Greece,

Tel.: 210 36.07.742, Fax: 210 38.29.207-210 38.25.255

Εκδότης: Ευτύχης Μπιτσάκης

Εκδόσεις ΤΟΠΟΣ

Κεντρική διάθεση: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΠΟΣ

Γενναδίου 6, 106 78 Αθήνα, Τηλ.: 210 32.21.580, Φαξ: 210 32.11.246

Συντακτική Επιτροπή

Βασίλης Αλεξίου, Χρίστος Αλεξίου, Λεωνίδας Βατιζιώτης, Θανάσης Γκιούρας, Δημήτρης Γρηγορόπουλος, Χρήστος Δερεμντζόπουλος, Δημήτρης Δημητούλης, Ανδρέας Θεοφίλου, Έκτωρ Καναβάτος†, Τιτίκα Καραβία, Αιμιλία Καραλή, Ερατοσθένης Καψωμένος, Κατερίνα Κέη, Μαρία Κοκκίνου, Στάθης Κουβελάκης, Λαοκρατία Λάκκα, Γιώργος Μανιάτης, Κατερίνα Μάτσα, Δημήτρης Μπελαντής, Ευτύχης Μπιτσάκης, Ηρακλής Οικονόμου, Αντρέας Παγουλάτος†, Πέτρος Παπακωνσταντίνου, Δημήτρης Σαραφianός, Μάνος Σπυριδάκης, Γιώργος Σταμάτης, Σταύρος Σταυρίδης, Παναγιώτης Σωτήρης, Γιώργος Τριμπέρης, Αλέξανδρος Χρυσής.

Τακτικοί Συνεργάτες

Χρίστος Γεωργίου, Γιάννης Δάλλας, Μανώλης Δαφέρμος, Κωστής Δεμερτζής, Γιώργος Διζικιρίκης†, Σόνια Ιλίνσκαγια, Κώστας Λαπαβίτσας, Γιώργος Λιοδάκης, Ευγένιος Μαθιόπουλος, Σταύρος Μαυρουδέας, Θόδωρος Μεγαλοοικονόμου, Βασίλης Μηνακάκης, Χρυσούλα Μητροπούλου, Παναγιώτης Νούτσος, Ευαγγελή Ντάτση, Κώστας Παλούκης, Δημοφάνης Παπαδάτος, Νίκος Παπαδάτος, Δημήτρης Πατέλης, Σάββας Πατσαλίδης, Περικλής Παυλίδης, Γιώργος Παυλόπουλος, Γιάννης Πλάγγης, Δημήτρης Ρόκος, Γιάννης Σακκάς, Θανάσης Σφήμας, Νίκος Ταμπάκης, Δημήτρης Τζωρτζόπουλος, Βούλα Τσιονόρεμα.

Επιμέλεια και διόρθωση δοκιμίων: Ελένη Μιχαλοπούλου

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση: Εκδόσεις Τόπος, τηλ.: 210 82.22.835

Εκτύπωση: Θεόδωρος Δελής

Για τους συνεργάτες της Ουτοπίας

Τα κείμενα που δημοσιεύονται εκφράζουν τις απόψεις του συγγραφέα. Η Συντακτική Επιτροπή ευθύνεται για την επιλογή τους. Κάθε κείμενο κρίνεται από δύο ειδικούς, μέλη ή μη της Συντακτικής Επιτροπής. Σε περίπτωση διαφωνίας, το κείμενο δίδεται σε τρίτο κριτή. Απορριπτικές αποφάσεις της Συντακτικής Επιτροπής αιτιολογούνται. Οι συγγραφείς παρακαλούνται να υποβάλουν τα κείμενά τους σε 2 δακτυλογραφημένα αντίτυπα. Τα άρθρα δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις 6.000 λέξεις, δηλαδή τις 20 δακτυλογραφημένες σελίδες κανονικού σχήματος. Εφόσον είναι δυνατόν, τα άρθρα να είναι γραμμένα σε δισκέτα, σε Macintosh, MS DOS text ή οποιαδήποτε Windows.

Τιμή τεύχους 11 ευρώ. Ετήσια συνδρομή εσωτερικού 50 ευρώ. Φοιτητές 35 ευρώ. Οργανισμοί 100 ευρώ.

Ετήσια συνδρομή εξωτερικού: ΕΥΡΩΠΗ 80 ευρώ - ΗΠΑ 95 ευρώ. Οργανισμοί εξωτερικού: 130 ευρώ.

Συνδρομές: ALPHA BANK, 128-00-2320-001847 (ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.)

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, 151/470821-09 (ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.)

Αριθμός τεύχους: 94, Μάρτιος-Απρίλιος 2011

ISSN: 1105-9141

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

5 ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΜΑΡΞ

- 9 Ο ΜΑΡΞΙΚΟΣ ΑΠΟΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ
Istvan Mészáros
- 31 ΑΛΛΟ ΕΞΕΛΙΞΗ, ΑΛΛΟ ΙΣΤΟΡΙΑ. ΕΝΑΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΤΗ ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙ-
ΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΘΕΩΡΙΩΝ
Γιάννης Βαρουφάκης
- 49 ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΗΣ: ΣΚΕΨΕΙΣ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΠΑΝΑΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ
ΗΘΙΚΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΜΑΡΞ
Δημήτρης Σαραφινός
- 71 Ο ΜΑΡΞ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΣΤΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ
Δημήτρης Καλτσώνης
- 89 Η ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ
André Tosel
- 109 Η ΗΘΙΚΗ ΣΤΟΝ ΜΑΡΞ
Yvon Quiniou
- 129 ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑ ΣΟΦΙΑ
Georges Gastaud
- 147 Ο ΜΑΡΞ ΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ
Πέτρος Παπακωνσταντίνου
- 161 Ο ΜΑΡΞ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ – ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ
Δημήτρης Γρηγορόπουλος
- 175 SOCIAL DESIGN
Δημήτρης Θ. Αρβανίτης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- 181 ΠΡΟΣΧΕΔΙΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΤΗΣ ΒΕΡΑΣ Ι. ΖΑΣΟΥΛΙΤΣ
Karl Marx
- 207 «ΑΠΛΩΣ ΔΕΝ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΚΑΝΕΙΣ ΝΑ ΤΡΟΜΑΖΕΙ ΠΟΛΥ ΜΕ ΤΗ ΛΕΞΗ
“ΑΡΧΑΪΚΟ”». ΤΑ ΠΡΟΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΞ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΗ ΒΕΡΑ
ΖΑΣΟΥΛΙΤΣ (1881) ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ
Θανάσης Γκιούρας

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

- 231 FRIEDRICH ENGELS, *Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΞΑΝΘΡΩΠΙΣΗ
ΤΟΥ ΠΙΘΗΚΟΥ/CHRIS HARMAN, Ο ΕΝΓΚΕΛΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ
ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ*
Ευτύχης Μπιτσάκης
- 235 ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, *ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ*
Δημήτρης Γρηγορόπουλος

Το σημερινό τεύχος της *Ουτοπίας* κυκλοφορεί σε μια «στιγμή» περαιτέρω όξυνσης του ιστορικά παραωχημένου αλλά αιεζωου καπιταλισμού, και ιδιαίτερα της καταστροφικής πορείας της Ελλάδας. Η κυβέρνηση ανίκανη και εν γνώσει της ξεπουλά τα πάντα (γη, λιμάνια, αεροδρόμια, ΔΕΗ, ΟΤΕ, βιομηχανίες, κ.λπ., κ.λπ.). Γιατί; Για να μαζέψει 50 δισ.! Ανίκανη να διαπραγματευθεί με τα όρνεα του χρηματιστηριακού κεφαλαίου, δεν πρόκειται να μαζέψει αυτό το ποσόν, ακόμα κι αν καταλήξει να ξεπουλάει αρχαία μνημεία. (Οι «δανειστές» μάς διαβεβαίωσαν ότι τουλάχιστον δεν θα διεκδικήσουν τον Παρθενώνα.) Ας υποθέσουμε όμως ότι οι μητροαίοις που μας κυβερνούν θα μαζέψουν τα 50 δισ., έχοντας ξεπουλήσει τα πάντα και λοιπόν; Όπως γράφει ο συνυπεύθυνος, παριστάνοντας τον αθώο, πρώην πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, στο τέλος του 2011 το δημόσιο χρέος αναμένεται να φτάσει στο 153% του ΑΕΠ ή 345 δισ. περίπου!

Ας υποθέσουμε λοιπόν ότι ξεπουλώντας τα πάντα η κυβέρνηση μαζεύει (πράγμα ανέφικτο) τα 50 δισ.: Για να αρχίσει η αποπληρωμή του χρέους απαιτείται, κατά τον κ. Σημίτη, πλεόνασμα της τάξεως του 6%. Επί του παρόντος έχουμε μείωση του ΑΕΠ και η παρακμή της οικονομίας θα ενταθεί. Τα προσδοκώμενα 50 δισ., δηλαδή η κερδοφόρα αλλά ξεπουλημένη κρατική περιουσία, θα εξανεμισθούν για να προπληρώνονται οι τόκοι, ενώ το χρέος θα αυξάνει;

Η Ελλάδα δεν είχε φτάσει ποτέ σε τέτοια τραγική κατάσταση. Αυτή λοιπόν τη στιγμή, πάλι «θεωρία» και ειδικά επιστροφή στον Μαρξ; Ο προφήτης του κομμουνισμού, κατά τους ιδεολογικούς υπηρέτες του καπιταλισμού, είναι νεκρός: Η θεωρία του ήταν μια αποτυχία. Το «φάντασμα του κομμουνισμού» δεν πλανάται πλέον πάνω από τον πλανήτη. Ζούμε το τέλος του μαρξισμού, το τέλος των ιδεολογιών, το τέλος της Ιστορίας! Η ανθρωπότητα θα ζήσει εφεξής (αν ζήσει!) μια αιώνια ειρήνη, μεταλλαγμένη σε κοινωνία παραγωγικών και καταναλωτικών διπόδων.

Σπουδαίοι προφύτες! Ας ρίξουν μια ματιά στην Αφρική, στη Μέση Ανατολή, στην Κεντρική Ασία, αλλά και στη Λατινική Αμερική! Ο καπιταλισμός έχει αγγίξει πλέον τα ιστορικά του όρια, παρασύροντας μαζί του την ανθρωπότητα σε μια ενδεχόμενη αυτοκαταστροφή. Σ' αυτή λοιπόν την ιστορικά κρίσιμη στιγμή έχουμε ανάγκη από τον Μαρξ.

Πράγματι, με ποια έννοια είναι σήμερα επίκαιρος ο Μαρξ; Γιατί ζούμε ίσως μία «επιστροφή του Μαρξ»; Για χίλιους λόγους, αλλά προπαντός επειδή ο Μαρξ μελέτησε την Ιστορία από τη σκοπιά της εργατικής τάξης. Γενικότερα, κατέβασε τη θεωρία από «τον ουρανό» στη γη. Αναλύοντας συγκεκριμένα την πραγματικότητα, περνώντας διαλεκτικά από το ατομικό στο ειδικό και στο γενικό και επιστρέφοντας, με βάση τις νομοτέλειες του γενικού, στο συγκεκριμένο, μπόρεσε να το κατακτήσει ως «νοημένο συγκεκριμένο».

Ταξική θεώρηση της κοινωνίας, υλισμός και διαλεκτική. Έτσι ο Μαρξ μπόρεσε να αναδείξει τις ενδογενείς αντινομίες του καπιταλισμού, να ερμηνεύσει την ανθρώπινη ιστορία (να θεμελιώσει την επιστήμη της ιστορίας), να προβλέψει την ιστορικά αναπόφευκτη κρίση του κεφαλαιοκρατικού τρόπου παραγωγής και να σκιαγραφήσει τον κομμουνισμό ως τη δυνατότητα λύσης αυτών των αντινομιών: ως πέρασμα «από το βασίλειο της ανάγκης στο βασίλειο της ελευθερίας».

Αλλά οι πρώτες απόπειρες για δημιουργία αταξικών κοινωνιών απέτυχαν σχεδόν παντού! Λοιπόν; Είναι εύκολο να θριαμβολογούμε, ταυτίζοντας τον κομμουνισμό με τη βαρβαρότητα και βαπτίζοντας τον Μαρξ θεωρητικό των γκουλάγκ. Αυτό προσπαθούν να κάνουν

οι σιτιζόμενοι διανοούμενοι. Όχι όλοι. Επειδή, μια δεύτερη κατηγορία διανοουμένων, με ελαφρότητα και ανευθυνότητα, κάνει την ξύπνια (αυτοί τα πρόβλεψαν, αυτοί τα είπαν και χωρίς να πάψουν να εμφανίζονται κατά κάποιον τρόπο «μαρξιστές» φροντίζουν να λειπαίνουν τις οξείες γωνίες, ώστε να μην ενοχλούν τον κατεστημένο «καλύτερο των δυνατών κόσμων»).

Ωστόσο, «η πραγματικότητα είναι πάντα εδώ», με τις τραγικές αντινομίες της, με τη βαρβαρότητά της, αλλά και με όσους, παρά την ιστορική οπισθοδρόμηση, συνεχίζουν να αγωνίζονται. Αυτοί συνολικά όσοι δεν έχασαν την ελπίδα, όσοι θέλουν να καταλάβουν – έχουν σήμερα περισσότερο από ποτέ ανάγκη από τον Μαρξ, από το μαρξισμό και συνολικά από τον θεωρητικό πλούτο που έχει συσσωρευθεί ως κεκτημένο κοινωνικών και ιδεολογικών αγώνων δύο αιώνων. Σήμερα έχουμε ανάγκη από τον Μαρξ: Για να κατανοήσουμε την πορεία της ανθρώπινης Ιστορίας. Για να αναλύσουμε τις αντινομίες, αλλά και τις δυνατότητες που δημιουργούνται στο εσωτερικό της κρίσης του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Για να αναδείξουμε το αδιέξοδο των σημερινών κοινωνιών και να θεμελιώσουμε θεωρητικά τη δυνατότητα των νέων μορφών επαναστατικών ρήξεων και του περάσματος στον κομμουνιστικό τρόπο κοινωνικής συμβίωσης.

Αλλά ο κομμουνισμός του μέλλοντος θα είναι απλώς μια κοινωνία οικονομικής ισότητας; Η χυδαία αυτή αντίληψη είναι ακριβώς η καρικατούρα της πλανητικής σκέψης του Μαρξ και του μαρξισμού συνολικά.

Υπερβαίνοντας την ιδεαλιστική διαλεκτική του Χέγκελ, ο Μαρξ διατύπωσε τις βάσεις για μια υλιστική και διαλεκτική αντίληψη του κόσμου, της φύσης και της κοινωνίας, που σημαίνει μια υλιστική - διαλεκτική γνωσιοθεωρία, μια οντολογία χωρίς μεταφυσική και μια νέα, αντιθεωρησιακή ανθρωπολογία. Ήδη στο νεανικό έργο του, τα *Χειρόγραφα του 1844* ο Μαρξ διατύπωσε μια θεωρία της αλλοτριώσης, ειδικά στον καπιταλισμό. Στα επόμενα έργα του, και ειδικά στο *Κεφάλαιο*, ανέπτυξε περαιτέρω τη θεωρία της αλλοτριώσης, ειδικά το ρόλο του καταμερισμού εργασίας, τη διαδικασία καταστροφής των «δύο μόνιμων πηγών του πλούτου: της γης και της εργατικής δύναμης». Με την έννοια αυτή ο Μαρξ είναι πρόδρομος της Οικολογίας, αλλά αντίθετα με τη μονόπλευρη θεώρηση της καταστροφής της φύσης ο Μαρξ, όπως και ο Ενγκελς, ανέλυσαν τη διπλή όψη του προβλήματος και σύνδεσαν οργανικά την οικολογία με τον κομμουνισμό.

Ο χώρος δεν επιτρέπει να αναφερθούμε σε άλλες όψεις του έργου του Μαρξ (επιστημολογία, τέχνη, θρησκευτικό φαινόμενο, κ.λπ.). Ας επιχειρήσουμε λοιπόν να ανακτήσουμε το επιστημονικό κεκτημένο του μαρξισμού. Να το αναπτύξουμε αποφεύγοντας τον οικονομισμό και τη φαναλιστική αντίληψη της Ιστορίας. Να μελετήσουμε και να κατανοήσουμε την κατάσταση της εργατικής τάξης, αποφεύγοντας τον αφελή εργατισμό και αναδεικνύοντας τις ιστορικές της δυνατότητες. Ας βάλουμε ως βασικό στοιχείο του εργατικού κινήματος τον πολιτισμό: τη θεωρία, την τέχνη, μια νέα αντίληψη των ανθρώπινων σχέσεων, κ.λπ., κ.λπ.

Το σημερινό τεύχος είναι μια μικρή συνεισφορά, μηδαμινή αλλά ίσως όχι άχρηστη, προς αυτή την κατεύθυνση. Το σημερινό τεύχος εικονογραφείται με έργα του Δημήτρη Αρβανίτη.

Σημείωση: Στο σημερινό τεύχος δεν υπάρχουν επίκαιρα σχόλια. Δεν είχαμε χώρο. Δεν μπορούσαμε καν να συμπεριλάβουμε τρία κείμενα που είχαν προβλεφθεί για το σημερινό αφιέρωμα στον Μαρξ.

Επιθυμώ

να **γραφτώ συνδρομητής**
στο περιοδικό ΟΥΤΟΠΙΑ

να **ανανεώσω τη συνδρομή μου**
στο περιοδικό ΟΥΤΟΠΙΑ

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

☐ Ετήσια συνδρομή (5 τεύχη)	€ 50,00	☐ Συνδρομή Ευρώπης	€ 80,00
☐ Φοιτητές	€ 35,00	☐ Συνδρομή Αμερικής	€ 95,00
☐ Ιδρύματα, Οργανισμοί	€ 100,00	☐ Οργανισμοί Εξωτερικού	€ 130,00

Όνοματεπώνυμο:.....

Διεύθυνση:.....

Πόλη:..... Ταχ. Κώδικας:.....

Τηλ.:..... Κινητό:..... Fax:.....

E-mail:.....

ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Κατάθεση σε τράπεζα:

- ALPHA BANK: 128-00-2320-001847 (ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.)
 ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: 151/470821-09 (ΜΟΤΙΒΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.)

Κεντρικά γραφεία: Πλαπούτα 2 και Καλλιδρομίου, 11473 Αθήνα
Βιβλιοπωλείο: Γενναδίου 6, 10678 Αθήνα

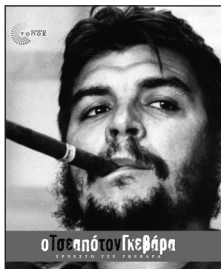
Πληροφορίες: Μαρία Λεζγή, τηλ. 2108222835, mlezgi@motibo.com

Μπορείτε να αποστείλετε το δελτίο και την απόδειξη κατάθεσης ταχυδρομικά στη διεύθυνση:

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΠΟΣ: Πλαπούτα 2 & Καλλιδρομίου, 11473 Αθήνα ή
με φαξ στους αριθμούς **210-8222684/210 3211246.**

Επίσης μπορείτε να αποστείλετε το δελτίο ηλεκτρονικά επισκεπτόμενοι τους δικτυακούς τόπους
www.toposbooks.gr και **www.u-topia.gr.**

ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

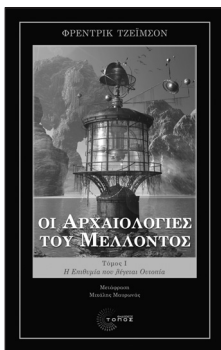

Ο Τσε από τον Γκεβάρα

Ερνέστο Τσε Γκεβάρα

Ένα λεύκωμα-βιβλίο με δημοσιεύτες επιστολές, ποιήματα, αφηγήσεις, σελίδες των ημερολογίων του, άρθρα του Τύπου και φωτογραφίες που τράβηξε ο ίδιος ο Τσε.

Από **33,30 €** → **14,90 €**

Αρχαιολογίες του μέλλοντος, τ. Ι

*Η επιθυμία που λέγεται Ουτοπία
και άλλες Επιστημονικές Φαντασίες*
Φρέντρικ Τζέιμσον

Ο συγγραφέας αναζητεί τη λειτουργία της Ουτοπίας από τα χρόνια του Θωμά Μορ έως σήμερα, στη «μετακομμουνιστική» εποχή.

Από **35,50 €** → **14,90 €**

Βασικά Θεατής Ελληνικό Θέατρο 1950-1960

Φωτογραφικό Αρχείο: *Κ. Μεγαλοκονόμου*
Επιλογή φωτογραφιών, κειμένων: *Γιάννης Ξανθούλης*

Φωτογραφίες και κείμενα που αφυπνίζουν με συναρπαστικό τρόπο τη συλλογική πολιτισμική μνήμη.

Από **33,30 €** → **14,90 €**

Πληροφορίες για τις προσφορές: Μαρία Λεζγί, τηλ. 2108222835, mlezgi@motibo.com